

ضرورت مشاوره تحصیلی برای دانش‌آموزان

است، او را کمک کند تا برابر مقررات مدرسه که در این مورد معمولاً انعطاف‌پذیر است، تغییر رشته دهد.

ضرورت مشاوره تحصیلی برای والدین

راهنمایی و مشاوره بهترین نوع تعاون و همکاری در سطح مدارس است. هدف این تعاون و همکاری حل مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، خانوادگی، تحصیلی و... است. شناسایی مشکلات دانش‌آموزان با همکاری والدین و اولیای مدرسه با عوامل راهنمایی در مدرسه صورت می‌پذیرد و مشاور نقش اساسی را در این رابطه ایفا می‌نماید.

بدون شک مشاور تحصیلی بدون توجه به خانواده‌ی دانش‌آموزان موفقیت چندانی در امر مشاوره دانش‌آموزان خود کسب نخواهد کرد. خانواده و والدین نقش بسزایی در پیدایش افت تحصیلی یا موفقیت تحصیلی و شغلی آن‌ها دارند. خانواده سرعت دانش‌آموز را در رسیدن به اهداف تحصیلی تنظیم می‌کند. خانواده‌های بدون انگیزه، بدون اطلاع و غیرفعال موجب کاهش سرعت دانش‌آموزان با استعداد می‌شوند. از این رو در فرآیند مشاوره تحصیلی، لزوم انجام مشاوره با والدین اهمیت خاصی پیدا می‌کند. مشاور تحصیلی خانواده را از ویژگی‌ها و استعدادها کمتر دیده‌شده‌ی فرزندان آگاه می‌سازد و مهارت‌های لازم برای موفقیت او را به آن‌ها می‌آموزد. مشاور همچنین به حل مسائل و مشکلات درون خانوادگی که می‌تواند باعث بروز افت تحصیلی دانش‌آموز شود، کمک بسزایی می‌کند.

عامل خانواده از عوامل مهم در زمینه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز یا وقوع افت تحصیلی است. انگیزه‌ها و علایق تحصیلی دانش‌آموز در خانواده شکل می‌گیرد و به آن جهت داده می‌شود و مسیری برای هدایت آن فراهم می‌شود. از این رو در فرآیند مشاوره تحصیلی، لزوم انجام مشاوره با والدین ضرورت و اهمیت خاصی پیدا می‌کند. برخی خانواده‌ها رشته تحصیلی فرزندان خود را بر اساس آرزوها و نداشته‌های خودشان انتخاب می‌کنند و به علاقه فرزند خود توجهی ندارند. برای رفع این معضل باید تعامل بین مدرسه و خانواده‌ها بیشتر شود و با اطلاع‌رسانی و برگزاری جلسات با والدین این تفکر غلط را از میان برداشت.

مهم‌ترین مشکلی که با آن مواجه هستیم عدم آگاهی والدین در راستای هدایت تحصیلی دانش‌آموزان است و متأسفانه بیشتر فرزندان را به سمت رشته‌های پزشکی سوق می‌دهند و دلیل آن هم علاقه والدین به استخدام فرزندان در شغل‌های اداری و دولتی است و همین موجب عدم کارآفرینی و اشتغال‌زایی در کشور و مخصوصاً استان شده است.

نگارش: دکتر مریم اسمعیلی

دکتری روانشناسی تربیتی

انتخاب رشته مناسب در مقطع متوسطه اول باعث می‌شود دانش‌آموزان بر اساس استعدادها و توانمندی‌های خود به سمت ادامه تحصیل و کسب مهارت، هدایت شده و در آینده به عنوان نیروی انسانی کارآمد در مسیر پیشرفت جامعه به کار گرفته شوند.

مشاوره تحصیلی به دانش‌آموزان کمک می‌کند ویژگی‌ها و استعدادها را خود را بهتر بشناسند و به شرایط و خصوصیات که با توجهی به آن‌ها نداشته‌اند و یا میزان توجه به آن‌ها کمتر بوده است با دقت بیشتری نگاه کنند. در انتخاب رشته سازگاری رشته تحصیلی با شخصیت و افکار فرد بسیار مهم است و اگر بتوان به خوبی فرد را از آینده شغلی و تحصیلی خود آگاه کرد قطعاً وی در آینده دچار تعارض شغل و افکار و شخصیت نمی‌شود.

علاوه بر این، مشاوران هدایت تحصیلی، اطلاعات دانش‌آموزان را در زمینه‌های مختلف تحصیلی بالاتر برده و توانمندی‌های لازم جهت تحصیل در هر رشته را به آنان یادآور می‌شوند. همچنین در صورت وجود نواقصی در عملکرد دانش‌آموزان، آن‌ها را شناسایی کرده و راه‌حلی برای رفع نواقص ارائه می‌کنند. به این ترتیب دانش‌آموزان می‌توانند عملکرد بهتری نسبت به قبل در زمینه درسی داشته باشند انتخاب‌های مفیدی انجام دهند و اشکالات احتمالی را رفع نمایند.

یکی از ملاک‌های مهم در انتخاب رشته تحصیلی این است که ابتدا شما رشته‌های تحصیلی را بشناسید و بعد دست به انتخاب بزنید. از دیگر موارد ضرورت هدایت و مشاوره تحصیلی می‌توان به شناساندن بهتر رشته‌ها توسط مشاوران، برای انتخاب صحیح به دانش‌آموزان باشد. در مورد هر رشته لازم است دانش‌آموزان ماهیت رشته، توانایی‌های علمی مورد نیاز و بازار کار را بدانند و بعد باید استعداد و توانمندی دانش‌آموزان در کنار انگیزه و رغبت قرار گیرد تا بتوان انتخاب درستی داشت.

می‌توان نتیجه گرفت که اگر مشاوران، اطلاعات و شناخت خوبی از رشته‌ها، آینده آن در بازار، توانمندی‌های تحصیلی و محیط شغلی برای دانش‌آموزان ترسیم کنند، دانش‌آموزان و خانواده‌ها بهتر می‌توانند تصمیم‌گیری کنند.

پیامدهای انتخاب درست عبارت‌اند از:

- موفقیت تحصیلی
- رضایت شغلی و پیشرفت در کار
- کسب درآمد
- لذت از زندگی
- موقعیت اجتماعی

راهنمایی تحصیلی در دبیرستان دو نقش دارد: یکی نقش جبرانی و دیگری موضوع طرح‌ریزی برای ادامه‌ی تحصیل در دانشگاه یا انتخاب شغل. در مورد انجام نقش جبرانی، مشاور باید در صورتی که دانش‌آموز رشته‌ی تحصیلی نامناسبی انتخاب کرده

